

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2445
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaševalski cenik / Oglaševanje
sprejema tudi oglaševalski oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Avstrijske šikane

Ze nekaj mesecev se vodi v veliki evropski politiki akcija za zagotovitev avstrijske samostojnosti in neodvisnosti, pri čemer naj bi mimo drugih sodelovala tudi Jugoslavija ne samo s svojo politično avtoriteto, ampak v primeru potrebe tudi s svojo vojsko. Človek bi zaradi tega po logičnem razvoju misli pričakoval, da bo Avstrija vsaj spričo tega dejstva skušala spremeniti svoje stališče do nas, ki je bilo vsa povojna leta, da ne rabimo drugega izraza, vsaj ignorirajoče, toda razni dogodki nas vedno znova prepričujejo, da temu ni tako. V tem nas utruje zlasti tudi postopanje Avstrije glede avstrijskega tujkega prometa z Jugoslavijo. Ze pred mesecem dni smo opazili, da skuša Avstrija na vse mogoče načine ovirati potovanje Avstrijecev v Jugoslavijo, v zadnjem času pa so bile izdane v tem oziru celo nedvomne odredbe. Avstrijska vlada je predpisala za potovanje v Jugoslavijo posebne takse, mimo tega pa mora vsak prosilec za podelitev vizuma, oziroma potnega lista za Jugoslavijo priložiti še potrdilo o plačanih davkih in razne druge dokumente, kar je navadna šikana.

Proti temu oteževanju potovanja v Jugoslavijo so protestirale celo razne avstrijske organizacije in korporacije, da se je morala z zadevo baviti sama Schuschniggova vlada, ki pa vendarle ni bistveno spremenila teh proti naši državi sovražnih odredb. Dovolila je samo olajšave trgovskim potnikom in gospodarstvenikom, ukrenila pa, da zlasti državnim in avtonomnim uradnikom ter nameščencem dopotovanje v Jugoslavijo in zlasti v naša letovišča na Jadrano sploh ni mogoče. Prav tako pa ovira Avstrija tudi ožji obmejni promet, tako, da so zlasti prizadeti naši obmejni kraji, kakor n. pr. Št. Ilj, Gornja Radgona itd., kjer je bil obisk Avstrijecev posebno ob nedeljah in praznikih v prejšnjih časih precej velik. Ze takoj v začetku, ko je Avstrija pričela graditi ovire za tujski promet z Jugoslavijo, se je pojavil upravičen sum, da mora stati v ozadju vse te akcije neko drugi. Ta sum se je v zadnjem času več ko potrdil. Danes je čisto jasno, da ovira Avstrija odhod svojim državljanom v naša letovišča, zlasti pa na Jadransko morje, na željo svoje pokroviteljice Italije, ki hoče na ta način usmeriti tok avstrijskih letoviščarjev v svoja pomorska letovišča in oslabil na svoj račun naš jugoslovanski tujski promet!

Vse to postopanje nas mora pač navdajati s posebnimi čustvi, ki ubijajo v naš jugoslovanski javnosti še zadnje iskrico volje za kakršnokoli zavzemanje za sedanji avstrijski režim in njegovo neodvisnost ter samostojnost. Nikakor se ne smejo čuditi ne v Avstriji ne v Italiji in tudi ne v Franciji, ako po vsem tem jugoslovansko javno mnenje ni navdušeno za noben mednarodnopolitičen aranžman, ki naj bi nalagal Jugoslaviji obvezno dolžnost ščititi avstrijsko samostojnost in neodvisnost. Da taka politika pri nas ni popularna, je pač krivda Avstrije same in njene zaveznice oziroma protektorice Italije. Od ustanovitve Avstrije do danes smo doživljali s strani Dunaja sama omalovaževanja, zato naj nam nihče ne zameri ako avstrijska stvar pri nas ni in ne more biti popularna. Še manj pa more biti popularna spričo najnovejših avstrijskih prizadevanj za obnovo monarhije s Habsburžani. Mala antanta, v katere sklop spadamo, je postavila med svoja temeljna načela tudi

Izvolitev odborov odgodena

Komentarji deklaracije - za in proti — Dr. Maček: Nadaljevanje Jevtičeve politike . . . — Ustanavljanje novih klubov — Volitev odborov v torek

BEOGRAD, 6. julija. V beograjskih političnih krogih se še vedno komentira deklaracija vlade, ki je bila sprejeta s precejšnjimi simpatijami, zlasti povoljno so bili sprejeti oni odstavki deklaracije, ki govorijo o svobodi tiska, reformi volilnega zakona ter zakona o društvih, zborovanjih in dogodbah. Iz poučenega vira se pa izve, da novi zakoni, ki jih omenja vlada v svoji deklaraciji, ne bodo mogli priti pred narodno skupščino pred oktobrom, ker potrebuje vlada precej časa, da jih pripravi. V krogih izven parlamentarne opozicije pa vladna deklaracija ni bila sprejeta povoljno. Dr. Maček je na vprašanje, kako sodi o deklaraciji vlade, dejal dopisnikom listov, da je popolnoma nezadovoljen z njo, ker pomeni v bistvu na

daljevanje politike Bogoljuba Jevtiča. Naglasil je, da se je prepričal, da je njegova skepsa, ki jo je izrazil ob priliki sestave vlade dr. Stojadinovića, bila popolnoma upravičena.

Vlada razpravlja včeraj in danes o delu narodne skupščine, zlasti pa o zvolitvi odborov. Tudi Jevtič ima stalne konference s svojimi prijatelji, na katerih razpravlja o istih vprašanjih. Kakor se zdi, bo Jevtič postavil svoje kandidature in ker bo glasovanje tajno, se bo tedaj jasno videlo, kakšno je razmerje sil. — Sicer pa je popoln razcep poslancev narodne skupščine že gotova stvar. Tako je Voja Lazić sklenil ustanoviti svoj poseben klub. V ta klub bodo vstopili srbski kmetijci, ki se zbirajo okoli glavne

Zveze srbskih kmetijskih zadrug. Klub se bo imenoval Kmetijski klub. Kdo bo vstopil v novi klub, še ni povsem znano. Odprto je tudi vprašanje, ali se bo temu priključil Jevtič ali ne, ali pa bo tudi on ustanovil še svoj klub.

Na današnji seji narodne skupščine so bili le verifikirani mandati muslimanov, volitev skupščinskih odborov je pa bila odgodena na prihodnji torek. Vse kaže, da bo več list, gotovo pa postavi Jevtič svojo, vlada pa svojo. Vlada pa pripravlja tudi ustanovitev lastnega poslanskega kluba. Glede volitev odborov je pa gotovo, da dobi vlada veliko večino, pravo razmerje sil se bo pa pokazalo ob sprejemanju proračunskih dvanaestlin.

Tajne pogodbe med Italijo in Francijo

FRANCIJA JE DALA PRISTANEK ZA AKCIJO V ABESINIJ. TAJNA VOJAŠKA ZVEZA.

LONDON, 6. julija. »Daily Telegraph« objavlja senzacionalno vest, v kateri trdi, da so vojaška pogajanja za zvezo med Italijo in Francijo napredovala mnogo bolj, kakor se misli. Francija in Italija sta se v novi pogodbi obvezali dati si vojaško pomoč v najširšem obsegu. List zatrjuje, da londonska vlada o vsem tem sploh ni obveščena. Zaradi tega se v tujkajskih političnih krogih sodi, da se Anglija ne more zanašati na pomoč Francije v abesinski zadevi. Po tem je tudi razumljivo, da je Laval odklonil angleški predlog, naj bi postala Francija posred-

nica med Londonom in Rimom v abesinski zadevi. Francija je za časa Lavalovega obiska v Rimu izjavila Italiji, da je interesirana samo na progi Džibuti-Adis Abeba, kar daje Italiji tih pristaneke za njeno akcijo proti Abesiniji. Mimo tega je Francija odstopila Italiji v Rdečem morju otok Bach-el-Mandel, ki ga Italija sedaj mrzlično utrjuje in pripravlja iz njega rdečemoski Gibraltar. Zaradi tega bo Italija šla gotovo svojo pot in bo v kratkem napadla Abesinijo, kakor se tukaj sodi, brez formalne vojne napovedi.

ditelj vojvodinskih radikalov, odvetnik Mirko Savić, je pa dejal, da deklaracija ne prinaša nič senzacionalnega. Glede notranje politike je deklaracija precej rezervirana in nejasna. Razvoj nadaljnjih dogodkov je odvisen od tega, kako bo vlada spremenila obstoječe zakone.

Zahteve muslimanov

SARAJEVO, 6. julija. Muslimanski tednik »Islamski svet« objavlja obširen članek pod naslovom: »Kaj pričakujejo Muslimani od nove vlade?« V tem članku se naglašja, da pričakujejo muslimani v prvi vrsti popolno pravico vrnitev politične svobode, t. j. liberalni zakon o tisku ter zakon o zborovanjih in dogovorih, potem popolno avtonomijo verskih institucij in ukinitve delitve muslimanov na bosanske in južnosrbske. Kot ena glavnih zahtev se navađa prenos sedišča reis-ul-uleme iz Beograda v Sarajevo, ki je vedno bilo kulturno in gospodarsko središče vseh muslimanov v Jugoslaviji. Nadalje zahtevajo ustanovitev islamske bogoslovne in šeriatsko-pravne fakultete v Sarajevu in to, da se šolske knjige preuredijo tako, da ne bodo žalile verskih čutov muslimanov. Naposled je pa treba muslimanskim dijakom omogočiti z državnimi stipendijami proučevanje islamskih verskih nauk v vzhodnih državah. Revidirati se pa mora tudi agrarna reforma v Bosni, ki je silno oškodljiva muslimane.

ČUDNO STALIŠČE.

PRAGA, 6. julija. Češki tisk komentira novi avstrijski zakon o Habsburžanih zelo mirno. Splošno se naglašja, da po mnenju vlade ni nobenih razlogov za vznemirjenje, ker se je to, kar se je zgodilo, itak že pričakovalo. Češkoslovaška vlada veruje, da vprašanje restavracije zaenkrat ni aktužno in se avstrijska vlada v tej zadevi ne bo prenagljala, ker se zaveda, da bi se sedanji položaj v takem primeru še bolj zapletel. Značilno pa je, da so bila vsa drugačna mnenja listov — zaplenjena.

AMERIKA ZA ABESINJO.

WASHINGTON, 6. julija. Roosevelt je odgovoril abesinskemu cesarju, da bodo USA storile vse, da ohranijo mir. V ostalem upa, da se država, ki je podpisala Kelloggov pakt (Italija) ne bo poslužila drugih kakor mirnih sredstev za poravnavanje meddržavnih sporov.

Vznemirjenje zaradi Habsburžanov

BAJE IMA AVSTRIJA ŽE ZAGOTOVILO NEKATERIH VELESIL IN DRŽAV ZA OBNOVO MONARHIJE.

PARIZ, 6. julija. Avstrijski zakon o vrnitvi Habsburžanov v Avstrijo in ukinitvi zaplembe njihovega premoženja, je vzbudil veliko pozornost po vsej Evropi in ga komentira vse evropsko časopisje. Z uradnega mesta na Dunaju, se sicer zatrjuje, da ta zakon še ne pomeni obnove monarhije, vendar po so mnenja o tem zelo deljena, kakor tudi komentarji listov. Z vsa resnostjo se pojavlja verzija, da ima Avstrija posebna zagotovila s strani nekaterih vlad, da bodo poskrbele za to, da se bo v Avstriji lahko obnovila monarhija Habsburžanov tudi kljub eventualnemu odporu posameznih držav. Pred vsem se naglašja, da ima dunajska vlada tako zagotovilo s strani Italije, ki ima zbrano na avstrijski meji za vsak primer ogromno vojsko.

to, da ne more nikoli in pod nobenim pogojem dovoliti, da bi se v Avstriji ali na Madžarskem obnovila monarhija z dinastijo Habsburžanov, ker se pač pre dobro zaveda, da ta restavracija ne bi bila samo notranja zadeva Avstrije, ampak čisto navadna iredentistična spekulacija za obnavljanje nekdanjega cesarstva.

Mi smo stali vedno na stališču, da spa da Avstrija kot podonavska država in naslednica bivše Avstro-Ogrske v politični in gospodarski sklop Podonavja, v katerem prevladujeta že od davna dve veliki politični formaciji, mala an-

Nekateri zatrjujejo, da je s tako solucijo sporazumna tudi Francija, a da se ji ne protivi celo neka sosedna Avstrije. Rumunski zunanji minister Titulescu, ki se mudi v Londonu, je pa v tem oziru že konferiral na merodajnem mestu in izjavil, da mala antanta restavracije pod nobenim pogojem ne bo dovolila. Isto je izjavil francoski vladni jugoslovanski poslanik v Parizu.

Odmevi deklaracije

BEOGRAD, 6. julija. Svetislav Hodžera je izjavl o deklaraciji nove vlade, da pomeni pričetek zbiranja in koncentracije narodnih sil, v kakšnem smislu se bo to zbiranje vršilo, pa še ni mogoče reči. Hodžera ne veruje v ustanovitev ene same stranke iz skupin Ace Stanojevića, Korošca in Spahe. Een vo-

tanta in balkanska zveza. Avstrija je pa hodila in hoče hoditi še dalje svoja pota in iskati zaščite in garancije za svoj obstoj tam, kjer je nikoli ne more najti. Ponavljamo to, kar smo ugotovili že šestokrat in kar so potrdili te dni tudi pariški listi, da avstrijske samostojnosti in neodvisnosti brez male antante ni in je ne more biti. Ako misli sedaj Avstrija, da bo lahko uspevala ob še nadaljnjem ignoriranju Jugoslavije in celotne male antante, se bridko vara in tisti, ki bo na zadnje ostal razočaran in ignoriran ne bomo mi, ampak bo — Avstrija. — r.

Dnevne vesti

Mogočna proslava mednarodnega zadrugnega dneva

POHOD ZADRUGARJEV PO MESTU. — IMPOZANTEN ZBOR NA TELOVA-
DIŠČU SOKOLA I.

Včeraj, na praznik Sv. Cirila in Metoda se je vršila v Mariboru II. proslava mednarodnega zadrugnega dneva, ki sta jo priredili Nabavljalna zadruga državnih nameštencev in Nabavljalna zadruga železnih uslužbencev. Ob napovedani uri se je na Rotovškem trgu zbrala več tisoč glav množica mariborskih in okoliških zadrugarjev, kjer so bili najprej obdarovani otroci, nato pa se je formiral impozanten sprevod. Z jugoslovansko trobojnico in mednarodno zadrugno zastavo ter vojaško godbo na čelu so zadrugarji krenili po Ulici 10. oktobra, Gosposki ulici, preko Glavnega trga in državnega mosta na letno telovadišče Sokola I. v Koseskega ulico. Za vojaško godbo in zastavami je korakal celoten odbor mariborske Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev s predsednikom g. Reharijem. Za odborom se je uvrstilo več tisoč zadrugarjev in njihovih rodbinskih članov ter godbi mariborskih poštarijev in »Drave«.

Nosili so v sprevodu tablice z različnimi napismi, kakor »Dober zadrugar — dober državljani«, »Potom zadrugištvu v boljšo bodočnost«, »V zadrugištvu je moč«, »Naša mladina — bodočnost zadrugištvu«, »Organizirani prihranki šibkili so silna moč« itd.

Naravnost očarljiv pa je bil pogled na okusno okrašen prostor, ko se je preko njega zgrnila pisana množica. Tu je bilo vse pripravljeno in je zbrane zadrugarje

pozdravil in kot prvi nagovoril predsednik zadruge g. Rehar, ki je v svojem nagovoru naglašal pomen praznovanja mednarodnega zadrugnega dneva. Na njegov predlog se je poslala vdanostna brzojavka našemu kralju Petru II., nakar je vojaška godba zaigrala državno himno. Pozdravne brzojavke pa so se poslale ministrskemu predsedniku dr. Milanu Stojadinoviću, finančnemu ministru dr. Dušanu Letiču, notranjemu ministru dr. Antonu Korošču in predsedniku Zveze Nabavljalnih zadrug g. Milošu Stiblerju. Sledil je nato govor staroste Sokola Maribor I. g. dr. Pivka, ki je kot domačin pozdravil zadrugarje. V svojem govoru je zlasti poudaril delavnost manj imovitejših krogov, katerega plod je tudi krasno urejeno letno telovadišče Sokola Maribor I. V imenu Zveze Nabavljalnih zadrug je pozdravil navzočo množico g. Ikončić iz Beograda, ki je v lepo zamišljenih besedah podčrtaval pomen in koristi zadrugarstva.

Po oficijelnih nagovorih se je razvila prijetna zabava ob igranju treh godb in tamburaškega zbora. Pevoči »Jadrana«, »Poštnega roga« in »Drave« pa so s svojo krepko slovensko pesmijo dali poudarek našemu zadrugištvu. Bila je to prireditev, ki bo ostala slehernemu zadrugarju v najlepšem spominu na drugo proslavo mednarodnega zadrugnega dneva v Mariboru.

vomir s Pobrežja; 12 s prav dobrim uspehom, in sicer: Gregor Justina, Gorica pri Pragerskem, Ivančič Olga (Maribor), Jurša Pavla (Gornja Radgona), Kramper Valtruta (Maribor), Krampl Ana (Ruše), Lenarčič Hilda, Paušič Olga, obe iz Maribora, Rupp Rihard (Slovenjgradec), Seredi Marjeta (Murska Sobota), Škerlec Danica, Škerlec Josip, Zebe Kristina iz Maribora; 11 z dobrim uspehom, in sicer: Božičević Barica (Duga Resa, savska banovina), Flis Karolina (Hrastnik), Kerhlanke Danica (Pobrežje), Kramper Marja (Maribor), Krašček Josip (Rogaška Slatina), Mule Marjeta (Ruše), Tajzel Marija (Studenci), Witlaczil Valter, Wudler Marjeta oba iz Maribora, Žitnik Ivan (Poljčane), Peitler Avgust (Rače). Z zadostnim uspehom ni položil izpita nihče. Ponavljalni izpit ima 5 kandidatov. Za vse leto ni bil odklonjen nihče. Uspeh je toraj tudi letos dober. Slovesni zaključek šolskega leta se je vršil na Vidov dan v navzočnosti staršev in učiteljskega zbora. Ravnatelj in imejtelji zavoda g. Ant. Rud. Legat je orisal v jedrnatih besedah veliko in važno delo ter uspeh Legatove šole, nakar se je eden absolventov v imenu vseh učencev in učenek zahvalil ravnateljstvu in profesor-skemu zboru za dober pouk in vse navsvete ter obljubil, da bodo vsi absolventi in absolventke razširili dober glas in priporočali Legatovo trgovsko šolo. Novo šolsko leto se začne 9. septembra. Vpisovanje je vsak dan samo v šolski pisarni, Maribor, Vrazova ulica 4, in sicer od 10. do 12. ure. Šolski programi brezplačno.

IV.
Mariborski teden
3.—11. avgusta 1935

Revija nacionalne produkcije. Tekstilna razstava, splošna industrijska, velika obrtna, vinarska, vrtnarska, fotomateraka, propagandna, turistična itd. — 3.—4. avgusta 1935 mednarodni plesni turnir in III. drž. razstava čistolovnih psov. — 9.—11. avgusta 1935 plavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku. 50% popust na železnice od 1. avgusta do 15. avgusta 1935.

Mestni predsednik g. dr. Fr. Lipold je odpotoval na 14dnevni dopust. V času odsotnosti ga nadomešča podžupan g. R. Golouh.

Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se je s prevzemom pisarne pokojnega odvetnika Andreja Šalijskega naselil g. odvetnik Lojze Ude.

Diplomiral je z odličnim uspehom na ljubljanski tehniki kot ing. kemije gosp. Rihard Reher. Čestitamo!

Na triletni državni šoli za zaščitne seestre v Ljubljani je napravila diplomski izpit med drugimi tudi Mariborčanka gđc. Milena Pertotova. Čestitamo!

Slovo šolskega upravitelja Ivana Lukmana od III. deške šole na Ruški cesti. Letošnja vidovdanska proslava na III. deški ljudski šoli je v svojem drugem delu veljala tudi kot slovo priljubljenemu in delavnemu šolskemu upravitelju g. Iv. Lukmanu. Po 35letnem uspešnem učiteljevanju je bil g. Lukman s 1. julijem upokojen. V Maribor je prišel iz Šoštanja. Slovo učencev je bilo zelo ganljivo. Prinesli so mu mnogo cvetja in mu ga poklonili kot znak hvaležnosti. Na tej šoli je deloval čez 10 let. Od svojega učiteljskega zbora se je poslovil na prijetnem tovariškem večeru v Kamnici. Želimo mu naj ostane še mnogo let zdrav in čil.

Pogreb Vilka Berdajsa. Ob zelo veliki udeležbi so v četrtek popoldne pokopali na Pobrežju pokojnega veletrgovca Vilka Berdajsa. Pogrebne obrede je vodil stolni in mestni župnik msgr. Umek, pel pa Pevski zbor trgovskih nameštencev. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika v imenu trgovcev predsednik gremija g. Ferdo Pinter, v imenu nacionalne javnosti pa upokojeni gimnazijski ravnatelj g. dr. Josip Tominešek.

Iz sodne službe. V šesto položajno skupino so napredovali: višji pisarniški oficijal Alojzij Uršič in Rajko Alt v Ptuj, Ivan Drame v Konjicah, Božidar Kryl v Ljutomeru; oficijali: Josp Sinko v Ormožu in Rudolf Bižal v Slov. Bistrici. Napredovanje. V 3 položajno skupino je napredoval profesor trgovske akademije g. Vasilij Mirk; v peto položajno skupino pa učitelj Alojzij Veras v Mariboru, Filip Svetelj v Dolnji Lendavi, Ma-

Četrty Mariborski teden

REVILJA NAŠE OBRTE NA MARIBORSKEM TEDNU.

Moramo biti povsem odkriti in priznati, da so obrtne razstave na dosedanjih M. T. bile najprivlačnejša sila vseh obiskovalcev. To dejstvo potrjuje upanje, da bo tudi letošnja obrtna razstava velika privlačnost IV. »Mariborskega tedna«, kajti ne smemo pozabiti, da je obrtniški stan v Mariboru in okolici važen in upošteván činitelj našega gospodarstva. Ni treba še posebej poudarjati velikega pomena, važnosti in koristi, ki jo nudi prirejanje razstav obrtniških izdelkov, pred vsem obrtniškiemu stanu samemu, pa tudi ugledu mesta, banovine in države. Obrtniške razstave so gotovo najboljši način, da se javnost zainteresira za obrtniške izdelke, obrtništvo pa pridobi čim več odjemalcev.

Kako živo je zanimanje za prireditve razstave na letošnjem »Mariborskem tednu« med obrtništvo samim, kaže dejstvo, da se je doslej prijavilo že 85 razstavljalcev, mojstrov, pomočnikov in vajencev, tako, da bo to res prava in nazorna revija našega severnega obrtništva. Razstavljalo bo 52 mojstrov, 25 pomočnikov in 8 vajencev. Seveda te

številke še niso dokončane, ker se bo število razstavljalcev še znatno povečalo.

Na obrtni razstavi v okviru »IV. Mariborskega tedna« bodo zastopane vse obrtne panoge. Tako bodo seznanili obiskovalce M. T. z oblačilno stroko naši krojači, šivilje, modistinj, krznariji, torbarji in sedlarji. Skomine bodo vzbujali s svojimi dobrotami slaščičarji, medičarji in svečarji. Mnogo želja bodo gotovo vzbujali s svojimi krasotami urarji in zlatarji. Med tem pa bodo mlade ljudi, ki se pripravljajo na zakonsko življenje, zanimali izdelki mizarjev, tapetnikov, rezbarjev, pletarjev in pečarjev. Na razstavi bodo pokazali tudi slikarji in pleskarji svojo izurjenost in umetnost. Izredno zanimivi bodo tudi izdelki ključavničarjev, kleparjev, elektrikov, kotlarjev, mehanikov in knjigovezov.

Iz navedenega je razvidno, da se bo obiskovalcem »IV. Mariborskega tedna« (od 3. do 11. avgusta t. l.) predstavilo vse obrtništvo in prikazalo vse panoge obrti, ki je kakor rečeno, eden glavnih stebrov našega gospodarstva.

voznik mora gledati na to, da prispe gotovo vsakokrat do konca omenjenega časa na cilj, t. j. do vhoda v Logarsko dolino ali narobe v Solčavo, da se zamorejo takoj začeti pomikati vozila v nasprotni smeri. Od tega so izvezli le primeri izredne nujnosti, požara ali kake druge večje nesreče in siceršnje utemeljene nesreče zaradi nujnosti. Voditelji vozila, pa je dolžan voziti v teh primerih z največjo opreznostjo, za kar je najstrožje odgovoren. Prestopki te uredbe se kaznujejo po členu 82. zakona o občinah z denarno globo do 200 Din v prid občine ali z zaporom do 5 dni.

Naše šolstvo

Šolski izpiti na Ant. Rud. Legatovem Enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru. Od 32 kandidatov in kandidatov, ki jih je bilo pripuščanih h končnemu izpitu, so položili pred izpitno komisijo izpit: 4 z odličnim uspehom, in sicer: Novaček Danica, Ostrouška Marija, obe iz Maribora; Penič Gizela (Konjice) in Širca Sla-

KINO

GRAJSKI KINO

Od danes dalje

RUDNIK V PLAMENU

Velefiln o tovarištvu med rudarji. Dejanje se vrši v Saarlandu na nemško-francoski meji.

Damski boks-match danes in jutri zadnjikrat

rija Tičarjeva v Mariboru, Viktor Rim v Slovenski Bistrici, Matilda Mendl v Dravogradu; v 7. skupino so napredovali: Avgust Medič v Pušcavi pri Mariboru, Franc Erzenjak pri Sv. Martinu pri Mariboru in Antonija Tegl v Reki pri Mariboru.

Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: sreski sanitetni referent dr. Maks Pohar in magistrinja Milka Druškovičeva; gostilničar Rudolf Sgerm in posestniška hčerka Terezija Pipuševa; posestnik Franc Maurič in posestnica Terezija Simoničeva; učitelj Ciril Mohorko in Greta Hohničeva; brivec Ferdinand Gasprič in trgovska sotrudnica Marija Tomazejeva; brivec Anton Pulko in šivilja Hildegarda Maratova; bančni uradnik Milan Šaban in profesorica Aleksandra Senekovičeva; delavec Andrej Kranjc in poljedelka Celestina Jugovčeva; delavec Franc Lubej in tkalka Roja Fingušova; delavec Anton Kranjc in predica Ana Gracejeva; ključavničarski pomočnik Maks Korajžija in šivilja Marija Čehova; delavec Urban Rozman in delavka Antonija Špalirjeva; delavec Franc Krničnik in predilka Julijana Sinkovčeva; krojaški mojster Franc Uhl in kuharica Neža Šalekerjeva; delavec Pavel Lemut in predilka Marija Žgavčeva; železničar Jakob Irgolič in poljedelka Frančiška Mavherjeva; tovarniški ključavničar Franc Petek in tkalka Marija Zavčeva; delavec Alojz Erhard in tkalka Marija Gutmaherjeva; črkostavec Viljem Nachtigal in Erna Schacherlova; mizarjski pomočnik Adolf Dežman in posestniška hčerka Antonija Žigmanova; železničar Jurij Siker in služkinja Marija Živkova; kolarski pomočnik Jožef Schafhalter in delavka Alojzija Rubinova; slikarski pomočnik Viktor Požar in tkalka Barbara Ivartnikova; uradnik Franc Hötzel in učitelj Marija Čehova; delavec Alojz Narath in perica Elizab. Ešihova; tkalec Albert Meglič in tkalka Marija Naratova; zasebni uradnik Robert Fridrich in Hilda Poličeva ter stavbenik Anton Čač in zasebna uradnica Nada Ličnova.

AMATERJI! Vestno in strokovno razvijate in kopirate

Foto-Japelj, Gasparska 28

Ljudsko gibanje. V preteklem tednu je bilo v Mariboru krščenih 27 otrok, in sicer 17 fantov in 10 deklic. Smrt pa je pokosila: 56-letnega veletrgovca Vilka Berdajsa, 80letno prevžitkarico Gero Brumovo, zasebnico Alojzijo Eferlovo, posestnika Jakoba Pliberška, posestnika Mihaela Voduška, 53letnega Avgusta Juharta, 59letno viničarko Jožefo Pišleričevo, zasebnika Jurija Gradišnika, viničarjevega sina Franca Kneza, Antona Fisterja iz Beltinc, pleskarjevo hčerko Leopoldino Heričevo, 31letno Jožefo Germovo, 53letnega čuvaja Jožefa Cotiča, banskega svetnika v pokoju dr. Iv. Poljanca, 82letno posest. Ano Praschovo, 21letnega tkalca Alojzija Korenta, 50 letno ženo posestnika Amalijo Tratnikovo, 2 leti starega sina delavca Zvonka Pečnika, 14letnega sina posestnika Jožefa Šeta, 70letno blagajničarko Katarino Ernstovo in 61letno ženo trgovca Marijo Ranzingerjevo.

Proslava 40-letnice maturantov na mariborski gimnaziji se je vršila 3. julija v Gradcu. Od vseh 20 maturantov, ki jih je bilo leta 1895. na mariborski gimnaziji, so vsi še živi, razen enega. Med jubilarji je bil tudi g. prof. dr. Dolar iz Maribora.

Kongres jugoslovanskega zdravniškega društva bo letos v Beogradu, in sicer od 7. do 10. septembra.

Na sodišču bodo uradne ure od 8. tm.

naprej od 7. do 14. za obveščanje s stran-

kami pa od 8. do 13.

Starokatoliška cerkev slavi v nedeljo 7. t. m. slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. Verniki, zlasti obhajenci, vabljeni!

Cestni promet iz Solčave v Logarsko dolino

Tujsko-prometna zveza v Mariboru nam sporoča, da je bil cestni promet na cesti Solčava-Logarska dolina od pristojnih oblastev urejen na način, da bo v sedanjih glavnih sezonah zagotovljen neoviran in varen promet. Za občinsko cestno prvega reda sotesko od Solčave do vhoda v Logarsko dolino je bil izdan za vsa motorna in druga vozila, izvzemši motocikle brez priklovice in bicikle, z veljavnostjo od 15. junija 1935. do 15. oktobra sledeči vojni red:

1. V smeri od Solčave v Logarsko dolino se sme voziti samo v naslednjih razdobjih: od 6. do 7., 8. do 9., 10. do 11.30, 12.30 do 13.30, 14.30 do 15.30, 16.30, do 17.30 in 18.30 do 20.30 ure. 2. V smeri od vhoda v Logarsko dolino do Solčave pa se sme voziti v naslednjih razdobjih: od 5. do 6., 7. do 8., 9. do 10., 11.30 do 12.30, 13.30 do 14.30, 15.30 do 16.30, 17.30 do 18.30 in 20.30 do 22. ure.

Vsak voditelj motornega vozila ali

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Zaposlenost v maju. Pri OUZD je bilo v maju skupno 80.567 zavarovancev, to je za 3155 ali za 4.0% več kot v aprilu 1935 in za 679 ali za 0.84% manj kakor v maju 1934. V primeri z lanskim letom je torej zaposlenost delavstva padla, in to predvsem zaradi manjše zaposlenosti pri gradnjah nad zemljo. Zopet izkazuje nazadovanje tekstilna industrija, kjer je padlo število zaposlenih od 12.353 na 12.304.

V počitniško kolonijo v Kaštel-Lukšič pri Splitu je odpotovala te dni prva skupina mariborskih otrok pod vodstvom strokovnega učitelja g. Ravterja. Otroci ostanejo na morju na stroške Rdečega križa mesec dni. Prihodnje leto se prenese letovanje iz Kaštel-Lukšiča v novi Dom Jadranske straže v Bakru.

Tlak na mostu. Prejeli smo: Mnogo se je že razpravljalo o regulaciji cest v našem Mariboru. Da pa nihče ne vidi kakšen je promet na našem državnem mostu, to se nam pa zdi jako čudno. Tukaj povem samo dva primera, ki sem jima bil sam priča. Ko sem šel pred dnevi čez most, privozi iz smeri od Kralja Petra trga proti Glavnemu trgu na kolesu znana oseba. Ker je most tlakovan do skrajnosti slabo se je dotični osebi pripetilo, kar se je že neštetim drugim, da je zaradi lukenj v tlaku kratko malo odletelo prednje kolo (počile so mu prednje vilice). Mislim, da tudi ni prijeten za naš promet, sploh pa tujski, tale primer, ki sem ga sam videl: Iz smeri Glavnega trga proti mostu privozi na motorju neki tujec (mislim, da je bil Čeh, ker je imel na motorju znak ČSR). In ko zavoji v luknje na mostu, ustavi svoje vozilo ter ga rajši privaja zaradi preslabe ceste. Tu sem zapisal samo dva primera o najboljsem našega prometa v Mariboru. Žgnili točki našega prometa v Mariboru.

Zahvala. Oblastni odbor NO. je na svoji seji 21. junija soglasno izrekel iskreno priznanje in zahvalo g. dr. Ivanu Jančiču za izredno požrtvovalno in uspešno delo, ki ga je za časa generala Maistra kot iniciativni podpredsednik, nato pa kot predsednik NC vršil do občnega zbora 26. maja, ko je menil, da ne kaže ponuditi mu predsedniške časti družiti s političnim delom poslanca.

»Hermes«. Enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva v Mariboru vpisuje vsak dan od 10.—11. ure. Zrinskega trg 1. Zahtevajte prospekte! Sprejemajo se tudi pismene prijave.

Ant. Rud. Legatov Enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Vpisovanje vsak dan od 10. do 12. ure sa. v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Šolski programi brezplačno.

D. B.

Marija

Najprej, ko je Marija morala od doma za kruhom, je bila služkinja. Za beraško plačo se je udirjala pri neki družini upokojenega avstrijskega častnika, ki je še vedno živel ob domišljiji na nekdanje lepše dni, ko je bilo za take ljudi denarja na pretek. Sedaj denarja ni bilo. Ker se pa milostiva gospa še za boljših dni ni naučila kuhanja in pospravljanja, je morala imeti služkinjo. Bolje rečeno dekle, ki je morala liki živni garati od jutra do večera in ki je morala ob vsem še stradati, hoditi v zakrpanih oblekah in luknjastih čevljih. Tako je bilo vsakdanje življenje služkinje Marije.

Dvakrat težko je bilo življenje Marije, ker je ob trdem delu in bornem zaslužku morala misliti še na marsikaj. Na primer na brata, ki je študiral nekje v tujem velikem mestu. Pisal ji je ter na koncu pisma potožil, da živi v stiski in bedi, da je lačen in raztrgan. Marija ni mnogo pomislila. Mislila si je: brat ne sme biti lačen in raztrgan. Z nevedno roko mu je odpisala in priložila pismu bankovec, ki je bil njena mesečna plača. Tako mesec za mesecem, morda že leto dni. Nič ni pisala, koliko trdega dela, žuljev in solz, odrekanih in trpljenja je pomenjal bankovec.

Kdor želi od obrtnikov razstaviti ob priliki Mariborskega tedna, se naj do 10. julija t. l. prijavi v pisarni Slovenskega obrtnega društva v Mariboru, Vetrinjska ul. 11 I. Po 10. juliju se bo oziralo na prijavitelje le tedaj, če bo prostor na razpolago.

Krajevni odbor Narodne obrane Krčevina-Košaki poziva ponovno svoje članstvo, kakor vse nacionalne organizacije, da se polnoštevilno udeležijo obmejne narodne manifestacije na Sladkem vrhu. Prvi vlak do St. Ilija vozi točno ob 7., drugi ob 9.55, dopoldne, tretji ob 13. uri popoldne. Naj ne bo nacionalista, ki bi se te nacionalne obmejne manifestacije ne udeležil.

»Jadranašt«. Dans ob 8. uri je v društvenih prostorih važen sestanek, zato pridite vsi polnoštevilno! Pevovodja.

Jutri vsi k Sv. Trojici v Slov. gorah! Jutri 7. t. m. slavijo agilni svetotrojiški gasilci 60letnico plodonosnega delovanja. Dolžnost gasilcev je, da pohitijo v polnem številu k svojim tovarišem k Sv. Trojici. Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom podbana g. dr. Pirkmajerja. Redni avtobus vozi ob 13.30, izredni pa ob pol 13. uri z Glavnega kolodvora. Vrnitev iz Sv. Trojice ob 18.45. Vožnja tja in nazaj stane samo 15 Din. Dolžnost slehernega je, da se odzove vabilu vrlih svetotrojiških gasilcev.

Pozor! Ne zamudite obiskati veliko vrtno veselico, katero priredi I. Jugoslovansko kuncerejsko društvo v Mariboru dne 7. VII. 1935. ob 15. uri popoldne ob vsakem vremenu v gostilni Kren (Matle) Pobrežje. Vstopnina prosta. Na obilen obisk vabi društvo.

V soboto 1. nedeljo ponoči cvetlično slavlje s cvetličnimi darili v »Veliki kavarni«.

Gostilna Weber, Pobrežje, v nedeljo koncert, igra »Drava«.

Restavracija »Trije ribniki«. J. Kliček, vsako nedeljo odojčki, dobra vina in pivo.

V gostilni Lebe vsako nedeljo in praznik vrtni koncert.

V nedeljo koncert, klobase, meso iz kible, Mras, Studenci.

Vrtni koncert v nedeljo 7. julija v gostilni Hiter, Kamnica. Dobra pristna kapljica, počeni piščanci in fini narezki.

235 kosl je preteklo sredo izdala Javna kuhinja na Slomškovem trgu in še se je oziralo na individualno postrežbo gostov.

Izjava. Nisem jaz postavil črne ograje med hišama štev. 59 in 61 na Sp. Radvanjski cesti, Nova vas pri Mariboru. Napravila sta jo gospodar hiše št. 59 g.

Josip. Klinc in g. Alojzij Knafelc. Josip Germek, Nova vas, Sp. Radvanjska c. 61.

Nočna lekarniška služba. Jutri v nedeljo bosta imeli nočno lekarniško službo dvorna Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Arelu« na Glavnem trgu in Savostova lekarna »Pri sv. Magdaleni« na Kralja Petra trgu. V ponedeljek 8. t. m. pa bosta imeli nočno lekarniško službo Marverjeva lekarna »Pri zamorcu« v Gosposki ulici in Albanežjeva lekarna »Pri sv. Antonu« v Frankopanovi ulici.

Ker je pomagal vojaškemu begunu preko meje, so izročili orožniki tukajšnjemu sodišču 23letnega raznašalca peciva Ivana J. Zalotili so ga, ko se je vračal pri Dravogradu preko meje.

Zopet smrtna nesreča pri kopanju. Posestniški sin, 18letni Josip Horvat se je v Selah kopal v potoku. Plaval je nekaj časa v hladni vodi, nenadoma pa ga je zagrabil vrtnec. Klical je sicer na pomoč, toda ko so prihiteli ljudje in ga hoteli rešiti, je bilo že prepozno. Nesrečnega mladeniča so že mrtvega potegnili iz potoka.

Strašna smrt otroka. Triletni sinček posestnika Ivana Žiharja v Kuzmi je padel v jamo, kjer je oče gasil živo apno. Vsega opečenega so dečka potegnili iz apna in je v silnih bolečinah kmalu nato umrl.

Prometna nesreča. Na Kralja Petra trgu je včeraj popoldne okrog 14. ure neki voznik zavozil v 21letno Matildo H., ki se je peljala s kolesom. Konja sta jo podrla na tla in je pri tem zadobila kolesarka lažje poškodbe po obrazu.

Vlom. Trgovca Angelka Pavlina v Bistrici so obiskali neznani zlikovci, ki so vlomili v njegovo trgovino ter odnesli razno manufakturno blago v skupni vrednosti okrog 7500 Din.

Obkraden delavec. V Zavrču je bil delavcu Francu Klančniku ukraden ves prihranek, ki ga je imel shranjenega v neki omari. Tatvine je osumljen neki domačin, ki so ga orožniki že aretirali.

Čigavo je kolo? Sinoči je službujoči stražnik našel na neko hišo v Mesarski ulici naslonjeno žensko dvokolo, ki je bilo že tam ves popoldan. Lastnik kolesa naj se javi pri predstojništvu mestne policije.

Sejem za prašiče. Na včerajšnji sejem so pripeljali 183 prašičev. Kupčija je bila slaba in jih je bilo prodanih 62. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 50—60 Din, 7 do 9 tednov stari 75—90 Din, 3 do 4 mesece 120—150 Din, 5 do 7 mesecev 180—200 Din, 8 do 10 mesecev 250—280 Din in leto stari

400—520 Din. Kilogram žive teže so pro dajali 4 do 5 Din, mrtve pa 7 do 9.50 Din.

Trg za živila. Današnji trg je bil dobro založen. Kmetje so pripeljali 8 voz svinjine in slanine in 3 voze krompirja in zelenjave. Bolj slabo založen je bil trg za kokoši. Cene so bile naslednje: piščanci 12 do 17 Din, race gosi in purani od 12 do 50 Din. Cene sočivju: krompir 7 do 8 Din kg, paradižniki 12 do 14 Din kg, glavna salata 0.50 do 1 Din, ohrovt 1 do 1.50 Din, buče 2 do 3.50 Din, zeljne glave 1 do 3 Din, cvetača 2 do 4 Din. — Precej je bilo na trgu tudi marelic in hrušk.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 26.2 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 16 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19.5 stopinjah 737.8, reduciran na ničlo pa 735.2; relativna vlaga 80; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved nam napoveduje v nekaj dneh dež.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Prvi dan zrebanja, dne 4. julija 4. razreda, XXX. kola, so bile izžrebane sledeče srečke: Din 100.000 69740; — Din 80.000 65164; — Din 40.000 94563; — Din 10.000 16112 42398; — Din 8000 46870 80037 82421 92504; — Din 5000 16398 29304 48197 65176 76891 93318 94320; — Din 2000 5171 15950 19993 23674 34672 40154 49503 55429 61484 62871 68886 68939 79391 80735.

Drugi dan zrebanja, dne 5. julija:

Din 258.000 47381; — Din 50.000 2710; — Din 30.000 65095; — Din 10.000 10361 63585 90323; — Din 8000 10268 15274 27481 60406 69312; — Din 5000 9565 12743 32886 35267 37341 41481 76816 86271 89302 95003 99479 99567; — Din 2000 5826 15447 16473 24262 24884 26688 35968 50194 52500 60099 61579 62711 73397 80046 88030 89797.

Bančna poslovalnica BÉZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Presenečenje.

Elektrotehnik: »Čudno! Poklical je so me, da jim popravim zvonec. Sedaj pa zvonim in zvonim, pa mi nihče ne odpre!«

Med artisti.

»Torej se je krotika levov vendarle poročila s človekom s kačami?«

»Da. Vedno si je želela moškega, ki bi ga lahko ovila okrog prsta!«

Ljubezen in zvestoba.

»Kaj ne, da boš pozabil name?«

Mož, ki odhaja na daljše potovanje: »Nikoli, draga! Sem si napravil vozal na robcu!«

Nagrada.

»No, Lojzek, ki si bil tako priden v šoli, pa si zdaj, ko si izdelal razred, želi nekaj za plačilo!«

»Dobro, papaček. Iz šole me vzemi!«

In kdo bi zato obsojal Marijo, če si je nekega dne izbrala lažjo pot, da pride do denarja? Ni bila več služkinja. Elegantno oblečena in naličena je ob večerih postajala na oglih. In kdo bi si ne pozelel mladega, sočnega dekleta? Na brata ni pozabila. Pisala mu je, da je sedaj v boljši službi in pismom je prilagala dva ali še več bankovcev. Brat pa je pisal, da je vesel in srečen tudi on, ker ima boljšo službo in da ji nikoli ne bo pozabil njene dobrote...

Nekega večera, ko je Marija postajala na ulici, je stopil k njej gospod. Hladen pogled jo je navdal s slutnjo, pred čemer se je bala.

»Z menoj!« je bilo rezko povelje.

Brez ugovora mu je sledila. Noč je prebedela v zaporu med sovrstnicami, ki so jo sprejele med se z robotimi opazkami in škodoželjnostjo. V tistih pičlih urah brez spanja, je Marija prvič prelislala knjigo svojega življenja. Čudila se je, ko ob vsem gorju ni bilo kesanja in ko je skozi njeno bistvo zvenelo vedno isto opravičilo za krivdo: »Za brata, samo za brata... Jaz sem ob vsem tem trpela, stradala... Nič ni bilo zame dobrega in lepšega... Končno si je dejala: »Tako je in mora biti!« ter stopila naslednjega dne brez strahu pred policijskega uradnika.

Ko je uradnik beležil njene osebne po-

datke, je odgovarjala brez misli. Tako mora biti! Tu zapišejo ime, priimek, starost, domovinsko občino in še kaj. Potem vse spravijo v arhiv, kjer plesne ime na in podatki tisočev in tisočev, ki niso mogli ali pa niso hoteli živeti tako, kot je to sklenila družba. Marija ni imela nikoli lepega življenja. Trpljenje ji je izbrusilo skromne, a za njo neomajne nazore o tem in onem. Tudi o življenju, o katerem je vedela, da je treba živeti tako ali tako, koncu gre vseeno bližje. Danes ali jutri, to je vseeno, živeti pa je le treba. Na svetu je že od nekoč urejeno tako: eni so bogatini, eni reveži, so poštenjaki, so sleparji in tatovi, morilci in so device in take, ki se prodajajo.

Uradnik je končal z beležkami. Šele se daj se je ozrl na dekleta pred seboj. Kot že sto in stokrat se mu je obraz razlezel v očetovsko dobrohoten izraz.

»Marija, čemu se prodajate?«

Fej, kako je grdo to vprašanje za Marijo. Pref bi pričakovala, da bi jo vprašal, za koga se žrtvuje. Rekla bi, da za grenak kosček kruha in za one spodobne cunje, ki jo delajo mikavno in postavno ter za brata, ki rabi toliko denarja. In bi se pogovorila z uradnikom o vsem: kako je življenje težko, ko je toliko gorja in solz, pa tako malo solnce in veselja.

Marija ni odgovorila. Zastemela je sko-

zi okno, kot da bi hotela tam nekje najti primeren odgovor.

»Sramuj se, Marija. Mlada si, močna in ti ni za delo!«

Marija je molčala. Saj bi pripovedovala, da je bila služkinja, sužnja, koliko je pretrpela. Vedela je, da je sedaj vseeno, koncu se gre naproti, tako ali tako, zato je molčala. Ko je ne bo več, kdo bo še kaj vedel, da je nekoč živela Marija, ki je živela tako in tako?

»Marija, veš kam vodi tvoja pot?«

»Vem,« je brez misli dejala in še pristavila: »Gospod, je vseeno. Padla sem, nazaj ne morem več. Kaznujte me, zaprite...« Toliko misli je bilo še v njej, a jih ni izrekla.

Uradnik je zabeležil: pet dni zapora. po prestani kazni izgon iz mesta.

»Marija, si razumela?«

»Da.« To je razumljivo. Kar ni kot bi moralo biti, se kaznuje. Vse drugače bi bilo, ko bi ji dejali: »Marija, ne bo ti več treba na ulico. Damo ti kruha, da boš lahko živela spodobno. Bratu pa pošljemo denarja...« Potem bi rekla Marija: »Tako je dobro in prav. Ne bom več šla na ulico. Delala bom zopet. Za življenje in za brata...«

Tako pa bo šla Marijina življenjska pot vedno nižje, dokler ne bo končana. In kdo bo takrat še vedel, da je nekoč bila Marija, ki je živela tako in tako?

Ali naj bo letošnji eksport katastrofa?

MISLI PRED ANKETO IZVOZNIKOV IZ DRAVSKE BANOVINE.

Približujemo se izvozni seziji in še nobeden izvoznik ne ve, kaj bo z izvozom. Priprave bi se morale že vršiti s strani merodajnih faktorjev. Letošnja žetev naj brže ne bo rekordna. pridelalo pa se bo dovolj deželnih pridelkov, ki jih bo treba plasirati v tujini. Vprašanje je, kam? Naši običajni tuji odjemalci, kakor Avstrija, Italija, Švica, Češkoslovaška itd. do sedaj niso pokazali posebnega zanimanja za naš letošnji agrarni presežek, posebno kar se izvaža iz dravske banovine, razen tega pa omenjene države ne plačajo tistih cen, da bi zmogel naš izvoznik uspešno eksportirati. Edina uvozna država naših pridelkov, ki rabi velike količine in se dosežejo tudi primerne cene, je Nemčija. Z Nemčijo imamo pa zaradi visokega klirinskega salda velike plačilne težkoče, ker mora naš eksporter čakati zaradi tega na svoj denar po 5 do 6 mesecev ter mu na ta način onemogočuje delovanje pomanjkanje denarja.

Že v pretekli sezoni so izvozniki dravske banovine z velikim naporom vzdržali trgovske zveze z Nemčijo, morali pa so vseeno v veliki večini že 2 do 3 mesece pred koncem sezi je prenehati z izvozom, ker niso imeli zaradi gornjih dejstev zadostnih finančnih sredstev in ker jim niso priskočile na pomoč niti državne, še manj pa privatne denarne ustanove. Z dobro voljo in razumevanjem s strani merodajnih činiteljev, bi se pa dala ta ovira nekako premestiti, kakor jo olajšujejo v vseh naših sosednjih državah, tako, da terjatev eksporterjev iz kliranga lombardirajo s 50 do 90%. Pri nas se pa to ne uvaža. Privatnim bankam se z nadrejene strani prepoveduje dajati izvoznikom zadavne predujme na že pri Narodni banki vplačane zneske. Iz tega je razvidno, da hoče Narodna banka sama kontrolirati in regulirati plačila iz kliranga.

Narodna banka je sicer v početku dajala, odnosno dovoljevala lombard na klirinske terjatve, pozneje jih je tudi odkupila s 3 do 11% odtegljajem, kar pomeni, da je moral naš izvoznik v sili plačati za predujem ali odkup okoli 22 do 24% obresti pro anno. Kateri eksporter je v stanju to prenesti, ker ni mogel tako visokega odteglaja že preje vkalkulirati in četudi bi to storil, ne bi našel nikjer odjemalca, ki bi mu tako visoko ceno plačal. V normalnem trgovskem poslovanju je zakonita obrestna mera 6% na leto. Narodna banka je sicer skušala opravičiti ta svoj postopek, da vsebuje plus odteglaj nad menično eskomptno mero do 5 1/2% letno, rizikopremijo, kar pa ne more obveljati, ker marka do danes še ni padla in imata oba klirinska partnerja možnost, da se obračunski tečaj od primera do primera fiksira. Na ta način se je delalo, odnosno zgodilo pri pogajanjih z Nemčijo v minullem letu pri izvozu koroze.

Pa tudi odkup že vplačanih klirinskih terjatev v Nemčiji je v zadnjem času Narodna banka ustavila, med tem ko daje kredit na te že vplačane klirinske terjatve do višine 50%, to pa le onim, katerim sama hoče. Razen kritja s klirinsko terjatvijo pa zahteva Narodna banka od eksporterja še enega ali več dobrih zbiranj. Vprašanje je tudi, kdo je danes Narodni banki zadostno dober, da dobi posojilo, na drugi strani pa je zopet vprašanje, dobiti dandanes kar iz usluge podpisnika, odnosno meničnega žiranta.

Človeku se vsiljuje nehoti misel, da namerava država s takim postopanjem Narodne banke forsirati izvoz naših deželnih izvoznih pridelkov samo po privilegiranih izvoznih družbah, katerim stoji dovoljna sredstva in v vsaki višini na razpolago, ali pa naj samo gotova vrsta trgovcev in akcijskih družb, ki imajo po vsem kontinentu svoje finančne zveze in ki nimajo več v gotovih državah svojega izkoriščevalnega monopola, obvladujejo naš eksport, domači stari izvozniki, ki bi imeli dovolj sredstev pri normalnem poslovanju, naj izginejo iz pozornosti?

Umevno je, da je pri teh vladajočih razmerah vsak izvoz v Nemčijo nemogoč, kar bo imelo za posledico, da bo naš kmet še bolj nezadovoljen, kakor je že

itak. Kmet danes zopet prihaja k trgovcu in eksporterju po predumu, da zamo- re svoje žetve pravočasno spraviti pod streho, da plača delavce in da preživi čas, dokler svojih pridelkov ne vnovči. Vprašamo se, kateri izvoznik je danes v stanju dajati kmetu-producentu predujme, ko ima sam prazne žepe, svoj denar pa v kliringu?

Eksporter je posredovalec med doma- čim producentom in direktno ali indirektno med tujim konsumentom. Edini on nosi ves kvaliteten, kvantitetni in valutni riziko. Eksporter danes ni v stanju ta riziko fiksno vkalkulirati in koliko je poslov, ki jih mora z deficitom zaključiti,

samo zaradi težkoč, ki jih ima v smislu gornjih navedb. Namesto izvoznih premij povsod ovire. Ako potrajajo te razmere še v naprej, mora priti v tekoči sezoni do katastrofe.

Pomagalo se bo kmetu materialno pa edino na ta način, da se država z vso vne mo zavzame za čim uspešnejšo prodajo njegovih pridelkov in dosego čim višjih cen, ne pa s problematično kreditno za- štito. To se bo doseglo z brezhibnim in pospešenim izvozom. Dolžnost vseh no- vo izvoljenih poslancev je, da prisostvu- jejo anketi, ki bo sklicana po eksporter- jih dravske banovine in kjer se bodo stvarno in točno premostrila vsa ta vpra- šanja, ter da potem zavzamejo na mero- dajnih mestih zaradi odprave vseh nepo- trebnih ovir pri izvozu, odločno stališče.

Taborišče za delomržneže

PRVO TABORIŠČE SE USTANOVI V SLOVENIJI NA DOLENJSKEM.

Slišali smo, da namerava naša banska uprava v gradu Krupi pri Semiču v Beli Krajini ustanoviti taborišče za delomrž- neže. Z veseljem in odobravanjem pozdravljamo ta načrt. Želimo le, da bi bil čimprej izvršen. Take ustanove so v ne- katerih drugih državah že precej časa uvedene in služijo svojemu namenu. Pre- pričani smo, da bo tudi prvo naše tabori- šče pod dobrim, smotrenim vodstvom pokazalo lepe posledice, zlasti v vzgoj- nem pogledu. Oni, ki bodo za Krupo do- ločeni, se bodo zopet privadili delu, s katerim si bodo zaslužili popolno oskrbo, t. j. hrano, obleko, stanovanje in še kak- šen pribor. Upamo, da bo taboriščna uprava storila vse, kar na ljudi, ki so se reda in dela odvadili, vzgojno vpliva.

Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da je med omenjenimi našimi, sodržavljan- dosti takih, ki sta jih do tega privedla družba in današnji čas. Treba bo najti

pravih vzgojnih smernic. Na ta način bo- do ti naši bratje prišli do prepričanja, da se država za nje zanima, da jim skuša pomagati. Mnoge izmed njih bomo na ta način usmerili na pravo pot in jih bomo na tej poti tudi obdržali, dokler se časi ne izboljšajo. Takrat se bo zanje našla primerna zaposlitev. Dotlej pa je pri nas toliko javnih del, ki čakajo krepkih, de- lavnih rok, na drugi strani pa tisoči in ti- soči, ki hočejo dela.

Po našem mnenju bi bilo v dravski ba- novini potrebno vsaj še eno tako tabori- šče in sicer za ozemlje severno od Save. Najprimernejši bi bil Maribor, ki ima v tem delu največ brezposelnih. H koncu naj navedemo samo še to: taka tabori- šča smatramo za izjemne ustanove v iz- jemni dobi, ki naj bednim našim bratom pripomorejo do kruha, ki si ga bodo sa- mi zaslužili, na drugi strani pa naj vpli- vajo vzgojno v korist skupnosti.

mariborskih Sokolov je, da pohite na obe točki naše meje. Zdravo!

Sport

Davki na sportne prireditve se bodo znižali

Iz Beograda poročajo, da se bodo tak- se na vse sportne prireditve znižale. To znižanje bo urejeno s posebnim amand- manom, po katerem bodo znašali davki namesto dosedanjih 20% le 6%. Obenem se bodo znižale tudi banovinske in mest- ne določke. Znižanje davkov na sportne prireditve bi prišlo v zadnjem trenutku, kajti znano je, da se vsi sportni klubi na- hajajo ravno zaradi visokih davkov, ki so skupno iznesli okrog 50%, v težkem položaju. Vest iz Beograda o znižanju davkov je seveda v sportnih krogih mo- čno odjeknila in se splošno pričakuje, da bodo znižanja pristojbin znatno pripo- mogla k dvigu nivoja našega sporta.

Tekmovanje za prvenstvo Maribora v olimpijskem desetboju se prične danes v soboto ob 16. na igrišču SK Železni- čarja. Tekmovanje se bo nadaljevalo ju- tri, v nedeljo dopoldne.

V teniskem tekmovanju za državno prvenstvo se bosta jutri, v nedeljo 7. t. m. srečala v Ljubljani mariborski Rapid in Ilirija.

SK Svoboda v Celju. Mariborska Svo- boda bo jutri gostovala v Celju, kjer bo sodelovala v nogometnem turnirju za pr- venstvo delavskih sportnih klubov. Mimo mariborske Svobode bodo nastopili SK Grafika iz Ljubljane, SK Olimp iz Celja in SK Dobrna iz Trbovelj.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Pokalno tekmo ISSK Maribor jun.: SK Rapid jun. sodi Bizjak, pokalno tekmo SK Železničar jun.: SK Svoboda pa sodi g. Senica.

Ptuj

Nastop malih harmonikarjev v Ormo- žu. Zbor malih harmonikarjev v Ptuj bo imel v soboto 6. tm. ob 20. uri svoj na- stop v telovadnici meščanske šole v Or- možu. Prebivalstvo tega mesta z vese- ljem pričakuje naše malčke, ki so si v kratkem času pridobili toliko simpatij in priznanja.

Ptujski živinski sejm. Kljub hudi vro- čini je bil konjski in goveji sejm v to- rek 2. tm. prav dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 715 glav ži- vine, in sicer 94 volov, 286 krav, 28 bi- kov, 38 juncev, 95 telic, 11 telet in 63 ko- njev. Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: voli 2—3.50, krave 1.50—3, biki 2.25—3, junci 2.50—3, telice 2.25—3.50 Din; konji so se prodajali po kakovosti, in sicer od 400 do 3000 Din, zrebe- ta pa od 450 do 550 Din eden. — Sejem za prašiče v Ptuj v sredo 3. tm. je bil slabo založen in tudi kupčija je bila zelo slaba. Prignali so 133 rilcev, prodali pa 41. Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: pršutarij 4—5, debele 5.50 do 6, plemenske 4—4.50 Din; cene pras- cem starim 6—12 tednov so bile od 35—90 Din.

Kino. V soboto, dne 6. tm. ob 20. uri in v nedeljo, dne 7. tm. ob 18.30 in ob 20.30 uri se predvaja opereta »Knežinja Čarda- ša« z Marto Eggerthovo v glavni vlogi.

Gnusen zločin. V šumi blizu Sp. Velov- laka je neznan možki izvršil gnusen zlo- čin nad 12letno M. A., hčerko splošno znanega posestnika v Sp. Velovlaku. Zločinec je svoji žrtvi nastavljal revolver na prsi, da se ni upala kričati na pomoč. Orožništvo zasleduje nesramnega zlo- činca.

Poroka. V Ptuj sta se poročila odve- niški koncipient Simon Petrovič in Ma- rija Krajčeva iz Rogoznice pri Ptuj. Obilo sreče!

Slovenska Bistrica

Stotridesetletnica obstoja tvrde. V nedeljo 7. tm. praznuje ugledna tvrda F. S t i g e r in sin v Slovenski Bistrici redke jubilej: 130letnico obstoja. Tvrda je ustanovil leta 1805. trgovec Ivan Sti- ger iz Slovenjgradca. Skozi desetletja in v drugo stoletje se je tvrda lepo razvi- jala ter si pridobila splošen ugled o čemer priča najlepše 130letnica. Po smrti usta- novitelja sta leta 1845. prevzela trgovino njegova sinova Ivan in Florijan ter jo skupno vodila do smrti Ivana, nakar je Florijan kot edini lastnik tvrde, leta 1875. vzel svojega sina Alberta, pozneje šega znanega župana in deželnega po- slanca za družabnika ter imenoval tvrdo F. Stiger in sin in pod tem imenom firmo še danes obstoja. Istočasno je popolnoma preuredil trgovsko hišo in ji dal današnji lice. Po smrti Florijana Stigerja l. 1893 je prevzel tvrdo sin Albert sam, pro- kuro v njej pa je imel njegov sin dr. iur. Florijan Stiger od l. 1916. do njegove ra- ne smrti leta 1920. V tem ga je nadome- stoval do smrti lastnika tvrde leta 1933 njegov brat g. Albert Stiger mlajši. Konč- no je prevzela trgovino hčerka gospodič- na Ida Stigerjeva, ki ima čast praznovati ti redki jubilej. — So to redki primeri da doseže kaka tvrda tako visok jubilej in če ga doseže, je to znak, da je vobče priljubljena.

Radio

Radio Ljubljana. Spored za nedeljo 7. t. m. Ob 7.30: predavanje; 8: spored; 9: versko predavanje; 9.15: prenos cerkve- ne glasbe iz trnovske cerkve; 10: radio- orkester; 12: plošče; 12.45: predavanje; 16: konjske dirke in glasben spored; 19.30: nacionalna ura; 20: čas, poročila, obvestila, program; 20.20: naši konservatoristi, sodelujejo gđc. Ivančičeva, Hra- šovčeva, Lubejeva in prof. Lipovšek; 21.50: čas, poročila, spored; 22.10: zabavo in ples, radio-orkester, vmes harmonika solo g. Kokalj; konec ob 24. uri. Spored za ponedeljek 8. t. m. Ob 12: plošče; 12.45: poročila, vreme; 13: čas, obvestila; 13.15: plošče; 14: vreme, spored, borza; 18: Magistrov trio; 18.50: zdravniška ura; 19.10: čas, poročila, spo- red, vreme, obvestila; 19.30: nacionalna ura; 20: vesela ura; 20.45: večer slovan- ske glasbe, izvaja radio-orkester; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22: radio- orkester. Konec ob 23. uri.

Darujte za spomenik Viteškega kralja Alek- sandra I. Zedinitelja v Mariboru!

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Je tako hudo?«

»Upajmo, da bo kmalu bolje...«

Sida je vztrepetala, obšel jo je občutek, da je tokrat materina bolezen bolj resna, kakor je bila prejšnja leta, zato je ne meneč se za nadaljnje Helenine besede planila na stopnice in zdirjala po njih v prvo nadstropje. Na mračnem hodniku se je skoraj zaletela v vitko, elegantno postavlo moškega tridesetih let. Za hip so se srečali njuni pogledi in Sida je obliha rdečica zadrege.

»Gospodična Sida Silanova« je dejal možki.

»Da...«

»Dovolite: dr. Danilo Frangež.«

»Naš novi zdravnik...«

»Da, gospodična Silanova. Prihajam pravkar iz sobe vaše gospe mame.«

»Kako ji je?«

»Malo bolje, vendar...«

»Ni upanja?«

»Bodite močni, gospodična! Zaenkrat ni nevarnosti, utegnile bi pa nastopiti komplikacije. Saj veste, nihče ne ve, tudi zdravnik ne.«

»Hvala vam za obvestilo in skrb, ki jo

posvečate moji ubogi mami, gospod doktor!«

»Izvršujem samo svojo dolžnost. In še nekaj: bodite pogumni in mirni! Z obupom in jokom bi mogli gospe mami samo škodovati. Recite ji, da se ni mnogo spremenila, da ne izgleda slabo...«

»Skušala bom.«

»Popoldne se vrnem. Ako bi se kaj spremenilo, pošljite pome. Klanjam se, gospodična Silanova. Veseli me, da sem vas spoznal, ko sem slišal o vas že toliko lepega.«

»Lepega, o meni? Kaj neki?«

»Drugič. Sedaj stopite k bolnici; pričakuje vas nestrpnost!«

Zdravnik se je kavalirsko poklonil in odšel svojo pot. Sida pa je z dvema skokoma planila k vratom materine sobe in jih sunkoma odprla. V sobi je bil polmrak in zrak je dišal po zdravilih in potu bolnice, ki je veselo vzdihnila in iztegnila proti hčerki svoje dolge, koščene roke.

»Mama...«

Sida je planila k postelji, se sklonila in objela to od sušice izpito telo ženske, ki je bila njena rodnica in vodnica vse tiste nene lepe mladosti. Obšlo jo je ne-

ko novo, dotlej skoraj neznano čustvo, da ni niti videla niti vrnila pozdrava stare gospodinje Matilde, ki je ždela v kotu poleg bolniške postelje svoje gospodariče.

»Naposled... si vendar prišla, hčerka moja uboga...« je spregovorila votlo Silanova. Nadaljnje besede ji je pa zadušil nov napad suhega kašlja.

»Pomiri se, mama! Razburjenje ti škoduje. Zdravnik ti je naročil mir. Govorila sem z njim na hodniku; pravi, da ni nevarnosti.«

»Ah, da, zdravnik... Vsi zdravniki govore tako, saj je njihova dolžnost dati bolnikom upanje, ako ga sploh še potrebujejo. Jaz — ga ne.«

»Mama...«

»Napravila sem račun, zato sem te poklicala. Tokrat se ne izvlečem več.«

»Mama, zlata mama, ne govori tako, saj...«

»Ne boj se, ni mi težko in me prav nič ne vznemirja. Samo radi tebe trpim; ti, sirota...«

Solze so oblile izpito, sivorumenno obličje gospe Silanove in nov napad kašlja je pretresel vse njeno telo. Stara Matilda je naglo segla po kozarcu vode, vlila vanjo neke kapljice in ji jih ponudila. Ko je izpila zdravilo, se je za trenutek pomirila in vprašala:

»Kako si se vozila? Kaj je novega v Mariboru?«

»Čisto dobro, mama. Novega? Nič. Kar je, bereš itak v časnikih, drugo pa so same malenkosti. V šoli gre kakor vedno. Dosti učenja, natezanje s profesorji, dijaške dogodivščine — to je vse. Kvečjemu to, da se je Danica Drvuškova zaročila s tovarnarjem Martincom in bo koncem leta zapustila akademijo ter se poročila.«

»Danica — zaročila z Martincom? Saj je vendar poročen.«

»Že davno ločen.«

»Z ločencem?«

»To ni nič takega. Neumni predsodki. Ljubi jo in ona ljubi njega. Kako sta srečna, kakor dva mala otroka. Vsak dan jo čaka z avtomobilom in potem se vozita na izlete. Za Veliko noč sta bila v Dalmaciji.«

»In starši? Kaj pravijo starši, se ne upirajo?«

»Mama je malo revoltirala, oče je pa privolil brez ugovora. Pomisli, trgovina uspeva slabo, kriza; Martinec je pa tovarnar, konjunktura... Tekstilne tovarne rasejo ko gobe po dežju in se neprenehoma večajo. Melje bo kmalu zazidano in na vrsto pride Pobrežje. Tudi papa bi lahko presedlal, saj z lesom itak ni nič več. Ah, da, kje pa je papa?«

(Se bo nadaljevalo)

Kaj so nam dali vzhodni narodi

SELITEV IN KROGOTOK ČLOVEŠKE OMIKE.

Ne da se tajiti, da je resničen stari pregovor: »Ex Oriente lux« (Luč od vzhoda). Kakor prihaja solnčna luč od vzhoda na zahod, tako se je vsa omika selila od vzhoda na zahod ter se od tod vrača zopet k svojemu izhodišču. O tem, kaj smo dobili zahodno omikani narodi z vzhoda, nam pripoveduje zgodovinar Jacobi sledeče:

Poljedelstvo ima svoje začetke na vzhodu. Dognano je, da so Germani dobili rž, ki jo v severnih pokrajinah večina sejejo, od vzhodnih Slovanov. Tudi druga žitna rastlina je bilo podobno. O tem, da je bil evropski sever v živahnih stikih z vzhodom, priča tudi dejstvo, da so našli na Švedskem znatno količino arabskega denarja, ki je bil kovani v Kiofi.

Mi, ki smo po veri Kristjani, živimo v krogu orientalske vere, katere ustanovitelj ni govoril grški in ki po svojih prilikah nima primere v grški literaturi. Še več: krščanska vera je v protislovju z grškim svetovnim nazorom in je tako globoko prodrla v duše evropskih narodov, da je Bismarck dejal, da socialna demokracija ni nič drugega kot praktično krščanstvo. Namesto na krvnih žrtvah se grade cerkve na svetih knjigah po židovskem vzoru in perzijskem vzgledu. Zvonovi v cerkvah potekajo iz kitajskega bogočastja. Tam so jih uporabljali že 2000 let pred Kristusom. Očenaš in rožni venec sta doma iz Indije. Prav tako je vzhodnega izvora duhovništvo in redovništvo. Vera v čarovništvo in vedeževalstvo, ki je še danes zelo razširjena med našim preprostim ljudstvom, je zaostanek davne dedščine, ki so jo prejeli vsi evropski narodi iz stare Babilonske.

Pišemo črke, ki so bile najdene v jurtovih deželah in na papirju, ki ga je prvi iznašel Kitajec. Računamo s številkami, ki smo si jih izposodili od Arabcev. Tudi tiskanje knjig je bilo na vzhodu znano davno pred Gutenbergom, ki ga je pri nas izumil. Kočija je doma iz Kitajske; smodnik je prav tako doma iz dežele vzhajajočega solncea. Tudi nekatere sodobne vojne naprave so že poznali orientalski narodi. Celotna beseda »admiral« je arabskega izvora: »emir el mar« pomeni v arabščini gospodar vode. Arsenal je kratica besede: dar es sinas (hiša za orožje).

Bombaž, ki si je osvojil ves svet, je azijski produkt. Razne dišave, kava, čaj, sladkor in drugi predmeti, ki jih uporabljajo vsi krščanski svet, so darovi vzhoda. V naših vrtovih cvetijo cvetice, ki so prišle k nam iz perzijskih in indijskih vrtov. Izgovarjamo razne besede, ne da bi vedeli, da govorimo v jezikih orientalskih narodov: algebra, alkohol, atlas, magaza (magazin), punč, racija, šikana, zoia

itd. Vse so večinoma arabske besede.

Pridobitev ogromnega kulturnega pomena je iznajdba pisave. Iz grško-latinske pisave se je razvila latinica, ki jo piše ves zahodni svet; z njo v zvezi je tudi slovanska cirilica. Ta pisava pa poteka od Feničanov.

Za kulturo je prav tako pomemben arabski številčni sistem, ki je nadomestil zelo okorne in za razvoj nesposobne grške črke in latinske značke. S starimi številkami ni bilo mogoče izračunavati logaritme ali visoke matematične račune, ki jih zahteva sodobno zvezdoslovje, mehanika in druge znanosti. Samo iznajdba ničle v računstvu, ki je doma iz Indije, velja kot eno največjih dejanj človeškega uma. Na zapadu se je pojavila ničla šele v 12. stoletju. Poprej so uporabljali namesto ničle piko. V indijskem računstvu so poznali ničlo v 3. in 4. stoletju, imeli pa so jo tudi Kitajci, in celo Indijanci pred prihodom Kristofa Kolumba v Ameriko!

Glede izuma papirja manjkajo točnejši podatki; znano je le, da je kitajski produkt. Pergament in papirus sta bila v starih časih zelo draga, zato je imela srednja Azija cele biblioteke iz brezove skorje; južnoindijski rokopisi so bili pisani na palminem listu. Kitajci so rezali črke v bambusove palice. Najstarejši kos papirja je shranjen v berlinskem vseučilišču in poteka iz leta 399.

Industrijo papirja, ki se je tekom časa razširila daleč po vzhodni Aziji, je prinesel brat Džafer-Berkmekide l. 795. v Bagdad in se je dobro vpeljala v vseh deželah Mohamedove vere. V 12. stoletju je prispel papir v romanske, v 14. stoletju pa v germanske kraje.

Če bi hoteli popisati, koliko so posneli zahodni narodi od vzhodnih na gospodarskem, umetnostnem in slovstvenem področju, bi morali prav za prav izpisati cele strani Jacobijevega spisa. Omenjamo le najvažnejše: Zlata valuta je babilonska iznajdba. Zanimivo je, da so odredili odnos srebra nasproti zlatu na podlagi zvezdnoznanskih računov, in sicer na razmerju solnčne in mesečne poti. Bankovci imajo svoje očete v Kitajcih, za me nice in menično pravo so »obogateli« svet Kitajci, čeki so pa doma iz Perzije.

V umetni obrti niso bili vzhodni narodi samo začetniki, ampak tudi mojstri, ki jih današnja doba komaj prekaša, ali jih pa sploh ne more. Luksuzno blago je sploh vzhodnega izvora, tako svila kakor preproge ki veljajo še danes za toliko več, za kolikor so delo orientalskih rok. Stavbarstvo, kiparstvo in slikarstvo je nastalo na azijskih in afriških tleh in Grki so zahajali tja v šolo, kakor so se Rimljani učili pri Grkih, in tako naprej. Azijska umetnost, polna pestrosti in domiš-

lije, je celo v najnovejšem času že ponovno oplodila zahod, kakor sega tudi vpliv indijskega mišljenja globoko v naše dni in so se mu podvrgli nekateri filozofi in mnogi verski oznanjevalci. V slovstvu je prav tako vse polno orientalskih vplivov; koliko je vplivalo samo Sv. pismo stare in nove zaveze, ki ni delo enega samega naroda, ampak so v njem zbrani duševni zakladi daljnjih vzhodnih narodov, in posebej še v stari zavezi narodov, ki že zdavnaj ne tlačijo več zemeljske skorje. Dognani so vplivi jutrovnih narodov na razne evropske epopeje ter na umetno pesništvo; tako se opazajo vzhodni motivi pri dveh največjih pesnikih: Danteju in Goetheju, da ne omenjamo drugih. V obsežni knjigi bi komaj našli te raznotere vplive iz vseh časov in narodov.

Že tu naštetji podatki so zgovorna priča vzajemnega izmenjavanja in gmotnih ter duševnih dobrin med narodi in dokaz velikega kulturnega toka od vzhoda na zahod in od zapada na vzhod. Evropska samozavest se sicer pri tem znatno zmanjša, pridobi pa zavest o človeškem edinstvu in o velikem razvoju, ki še čaka svet, če bosta vzhod in zahod bolj smotreno in globlje ko doslej izmenjavala gmotne in duševne dobrine.

Telefon v pragozdu

Divja plemena v ekvatorski Afriki imajo že dolgo neke vrste brezžičen telefon, t. j. način sporazumevanja med oddaljenimi ljudmi. Postopajo tako-le: V votlo drevo zabijejo dolgo zagozo in v zamej v roke dve palici, ki sta na koncu obdani s sirovim gumijem. Če udrihajo s palicami po tej pripravi, nastanejo razni zvoki, ki se lahko zvežejo med sabo, tako, da jih tuje uho lahko razloži in razume. Tako pripravo imenujejo tam »gudu-gudu«. Vsako plemo ima svojega »tele-

fonista«, ki se dobro spozna na »razgovor« s palicami. Če se pojavi v bližini kak hud slon ali panter, ali ako želi katero plemo povabiti sosedu na lov na antilope, se oglasi s posebnimi znaki in besedami, nato se oglasijo nadaljnje postaje in tako se v teku ene noči razširi klic po vsem ogromnem ekvatorskem pragozdu. Smisel vesti se zaznava — kot pri brzozajenju — po določenih znakih in besedah, marveč po ritmu. Kako daleč gre ta primitiven način dogovarjanja v daljavo, priča sledeča zgodba: Ko je potovala skozi srednjo Afriko raziskovalna ekspedicija Citroena, je zaradi slabih cest nekoliko zakasnila in se je hotela ustaviti na postaji, določeni za zajutrk. Domačini so sporočili to željo po gudu-gudu 20 km oddaljenemu sosednemu plemenu. Ko je ekspedicija prispela tja, so domačini držali v roki vsak po eno kuro. Brezžični udar so dobro razumeli in ga natančno izvršili.

Junaško na električni stol.

Pred dnevi sta bili v znani ameriški kaznilnici Sing-Sing izvršeni ponovno dve justifikaciji. Prva je stopila na električni stol 43-letna Eva Coe, ki je bila obtožena umora nekega delavca. Guverner je ni pomilostil in tako je morala na električni stol. Eva Coe je junasško sedla na stol in se z nasmeškom oprosila. Sledil ji je zmagovalno in brez strahu cigareto v ustih zločinec in večkratni ubijalec Leonardo Scarnici. Ljudstvo, ki je bilo navzoče, se ni moglo načuditi, kako moer zločinec tako junasško in brez strahu v strašno smrt.

Potrpežljivost.

»Čas bi bil, da vstaneva,« zazeha zjutraj mladi mož.

»Iz česa to sklepaš?« hoče vedeti žena.

»Mali je pravkar zaspal!«

Mali oglasi

Razno

JOS. TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor. Slovenska ul. 16, tel. 27-56, izpeljuje elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah

V NEDELJO

7. julija ne pozabite na veliko vrtno veselico pri »Pohorcu«, Očka, na Težnem. Igra Huterjeva godba. 3003

PREDELAVO MADRAC

doma izvršuje ceneno Ferdo Kuhar, Vetrinjska ul. 26. 2049

VINOTOČ IPAVIC-REICHENBERG.

zraven »Mirima«. Vino in mošt. 3009

Prevzela sem GOSTILNO PRI »ZELENEM VENCU«.

zraven Magdalenskega parka, kjer bom cenjenim gostom postregla s pristno kapljico in dobro kuhinjo. Za obilen obisk se priporoča Angelica Šramel. 3010

HALO!

Kam v nedeljo? na Tržaško cesto 44, vrtna veselica, dobro rdeče vino, lutomerčan liter Din 8.—, bel izling liter Din 12.—, dobre domače klobase. Se priporoča Antonija Babič, gostilničarka. 3017

Posest

TRISTANOVANJSKA HIŠA

cela podkletena, velik vrt, mnogo sadnega drevja ter vodnjak napredaj. Vprašati pri Renčelju, Pobrežje. 2985

NOVA ENODRUZINSKA HIŠA

z vrtom na prodaj v Studenčih, Radvanjska cesta 41. 2999

HIŠO V MARIBORU

ali na periferiji kupim do Din 120.000. Ponudbe z natančnimi podatki na upravo »Večernika«. 3011

HIŠICA

na prodaj. Potrebna gotovina Din 20.000. Ptujška c. 183. 3014

PRIMERNA HIŠA

pocen na prodaj. Radvanje, Hostna ul. 29. 3024

GOSTILNA.
glavna cesta 250.000 (knjižice). — **Novozgradba**, 2 sobi, kuhinja, soba, kuhinja, vrt, 56.000. — **Novozgradba**, 8 stanovanj, vrt 1700 m², 130.000 — **Krasna vila**, 5 sob, kopalnica, 165.000. — **Posestvo** 18 orolov, velik sadonosnik, hiša 3 sobe, bližina mesta, 95.000. — **Pisarna »Rapid«**, Gosposka 28. 3020

Okoli Maribora: Družinske hiše od 10.000 naprej, **štirisobno** vilo 56.000 Din. **Posestva** od 25.000 Din dalje. V Mariboru: Obrestonosne hiše od 100.000 naprej. **Gostilne**, irgovske hiše, vile prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ul. 26. 3027

V najem

GOSTILNO
in parno pekarno oddam v najem. Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova 51. 2997

Prodaj

MLADA PSICA
jazbecarka, čiste pasme, napredaj. Zelena ulica, Nova vas, Musseg. 2981

POZOR!
Skavtski klubki napredaj za polovično ceno. Stroßmajerjeva 28-II, vrata 8. 2987

POHIŠTVO
lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zalo-ga pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ulica 22, nasproti tvrde V. Weixl. 9-t.

KOPALNE OBLEKE
po meri in okusu v vseh barvah dobite najceneje v meh-lanični pletarni Slovenska ul. 26. 2780

AVTOMATIČNA STUDENČNA ČRPALKA
pripravna za hišni vodovod, ceneno napredaj. Bernhard Adolf, Maribor, Aleksandrova cesta 51. 2998

OTROŠKI VOZIČEK
pravi globoki prodaj. Ribiška ulica 9. 3007

MEHKA SPALNICA, nova, Din 2000.—, kompletna kuhinja Din 800.—, Miklošičeva 6, mizarstvo. 3018

PRODAM MOTORNO KOLO
s prikolico ali brez Din 4500. Betnavska c. 1. 3013

PRODAM SPALNICO
in dam v najem sobo in kuhinjo, Vojašniška 10, Šapeč. 3023

ZELEZNE, zložljive otroške, belo emailirane postelje najceneje pri Novaku, Vetrinjska 7, Koroska 8. 3025

Posojilo

DIN 3000.— POSOJILA
iščem nujno, sigurna garancija. Ponudbe pod »Posojilo« na upravo »Večernika«. 3022

Kupim

VLOŽNO KNJIZICO
Kmetijske posojilnice, podružnice Maribor, kupim z vlogo od 5—15 tisoč Din. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« v Mariboru pod »199«. 2993

HRANILNO KNJIZICO
Posojilnice Narodni dom kupim. H. Potrč, mesar, Maribor, Glavni trg. 3029

Stanovanje

STANOVANJE, s 4 malimi sobami oddam s 1. avgustom. Naslov v upravi »Večernika«. 2913

STANOVANJE
dve sobi in kuhinjo, oddam s 1. avgustom. Einspillerjeva 22. 2992

S 1. avgustom oddam dvosobno, parketirano **STANOVANJE** s pritlikinami v novi hiši. — Vogal Smetanove-Tomanove št. 1. 3019

LEPO DVOSOBNO STANOVANJE

oddam s 1. avgustom. Vpraša se v pisarni ekspozitive »Fe-niks«. Aleksandrova 28-I. 2911

STANOVANJE
v novi hiši na Tezmem, soba in kuhinja, Din 150, 200, 300, dvosobno Din 400. Vprašati v gostilni Pulko, Tezno. 3000

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam, Gostilna »Dravograd«, Maribor, Smetanova ul. 54. 3001

PROSTORNO MANSARDNO STANOVANJE
oddam plačila zmožni stranki. Studenci, Slomškova ulica 5, nasproti cerkvi. 3006

SPREJMEM
na hrano in stanovanje. Korosčeva 5-II, vrata 9. 3015

Sobo odda

ODDAM SOBO
v bližini glavnega kolodvora enemu ali dvema gospodoma. Naslov v upravi »Večernika«. 2984

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

POSOJILNICA

R. Z. Z. O. P.

MARIBOR, NARODNI DOM
USTANOVLJENA LETA 1882

Stanje hranil. vlog blizu 60 milijonov Din
Rezervni sklad nad 10 milijonov Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje

Naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem s 1. julijem 1935 prevzel staroznano trgovino z mešanim blagom in perutnino **H. Schmidl & drug v Stolni ulici 4**

katero bom z največjo točnostjo in solidnostjo vodil neizpremenjeno naprej. Vsem dosedanjim, kakor tudi novim cenj. strankam se najljubše priporočam z vedno svežim špecerijskim blagom in s čiščeno perutnino po naročilu

K. SCHMIDL & drug, nasl. VINKO ZORKO
trgovina z mešanim blagom, perutnino in dež. pridelki Maribor, Stolna ulica 4. 3012

Prevzem gostilne.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem prevzela staroznano gostilno pri **„JELENU“, Maribor, Taborska ulica 8.**

Priporočam se s prvovrstnim vinom, na razpolago topla in mrzla jedila.
S spoštovanjem **Marija Časar.**

5.000.— DINARJEV

MESEČNO LAHKO ZASLUŽITE BREZ STROKOVNEGA ZNANJA — SAMO Z DOBRIM DAROM GOVORA IN DOBRIM NASTOPOM. — ISČEMO ZA VSA VEČJA MESTA JUGOSLAVIJE ZASTOPNIKE ZA ANGLEŠKI PATENT. — PIŠITE TAKOJ POD »ULTRA 17« NA WELNER-BEOGRAD, KRALJEVIČA TOMISLAVA 33.

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru naznanja tužno vest, da je umrla gospa

Josipina Kotnik
imejteljica pekovske obrti.

P. n. člane prosimo, da se udeležijo pogreba v ponedeljek, dne 8. julija 1935 ob pol 16. uri iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Blagopokojnici ohranimo časten spomin!

Uprava.

POZOR!

Prevzeli smo gostilno »WILSON«, nasproti kolodvora. Točili bomo vino lastnega pridelka. Prvovrstna dunajska kuhinja, kosilo Din 6.—. Cela pečena, kakor pohana piška Din 15.—. Priporočam se za obilen obisk **M. M. GOLOB.** 3008

Člani

bivše reg. pom. blag. »Naprednost« se naprošajo, da se zgledajo v svrhu važnih informacij v **Glavni poslovalnici Beogradske privredne zadruge, Maribor**, Tattenbachova 1/I vsaki dan od 8.—12. in 3.—5.

SELITVE

Prva jugosl. transportna d. d.

Telefon 20-44

s pohištvenimi in odprtimi vozovi, kakor tudi **vskladiščenja** izvršuje najceneje

Schenker & Co.
MARIBOR, MELJSKA CESTA šte. 16

Žrak
in
NIVEA

da koži lepo, naravno, enakomerno barvo. **NIVEA** pospešuje tvorenje pigmenta, od katerega je odvisna lepa, zdrava, topla barva kože, ki povzroča večjo odpornost in prožnost.

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: **CELJE** nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica

